



PEDAGOGICKÁ
FAKULTA
UNIVERZITA KARLOVA

Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy –
katedra psychologie a katedra preprimární a primární pedagogiky –
pořádá konferenci

**Počáteční čtení: čtu a stávám se čtenářem
(Cesty propojení výzkumu a praxe) – 2018**

26. 9. 2018, PedF UK, Magdalény Rettigové 4, Praha 1

Odborná garance konference

doc. PhDr. PaedDr. Anna Kucharská, Ph.D.

prof. PaedDr. Radka Wildová, CSc.

Organizační výbor konference:

PhDr. Klára Špačková, Ph.D.

PhDr. Hana Sotáková

PhDr. Veronika Laufková, Ph.D.

Mgr. Monika Kadrnožková

Bc. Jolana Svobodová

Terezie Šturmová

Konference navazuje na již realizované konference v letech 2014 a 2016. Jejím cílem je představit nové poznatky vzešlé z výzkumů a projektů, ale také dát prostor praktickým zkušenostem a osvědčeným postupům ze všech aktivit podporujících rozvoj čtenářské gramotnosti a čtenářství u našich žáků, z pohledu různých vědních disciplín (primární a předškolní pedagogika, pedagogická psychologie, speciální pedagogika, lingvistika, aj.). Reagujeme tak na potřebu vzájemného kontaktu a ovlivňování výzkumu, teorie a praxe – jak do pedagogické, tak poradenské. Pravidelně tak dáváme prostor pro setkávání odborníků z vysokých škol i profesionálů z praxe, které spojuje zájem o problematiku rozvoje čtení a čtenářství a souvisejících gramotnostních dovedností.

Konference je vhodná nejen pro akademické pracovníky a studenty magisterských a doktorských programů, ale také pro pracovníky odborné praxe – učitele mateřských a základních škol, vychovatele, pracovníky školních poradenských pracovišť a školských poradenských zařízení, pracovníky knihoven, ale také pro všechny ostatní, které rozvoj gramotnosti, čtení a čtenářství našich dětí zajímají.

Konference je organizována v rámci projektu Univerzity Karlovy PROGRES Q17 „Příprava učitele a učitelská profese v kontextu vědy a výzkumu“.

Program konference

8:30–9:30 Registrace

9:30–11:40

Plenární zasedání: GRAMOTNOST Z RŮZNÝCH POHLEDŮ

Moderuje: doc. PhDr. PaedDr. Anna Kucharská, Ph.D., AULA

- 9:30–10:10** **Aktuální výzvy v oblasti čtenářské gramotnosti a pregramotnosti v ČR**
doc. PhDr. PaedDr. Anna Kucharská, Ph.D., prof. PaedDr. Radka Wildová, CSc., PhDr. Klára Špačková, Ph.D. (katedra psychologie PedF UK a katedra preprimární a primární pedagogiky Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy)
- 10:10–10:50** **Raná jazyková gramotnost' a jej vývin v podmienkach stimulujúceho prostredia**
prof. PhDr. Oľga Zápotočná, CSc. (katedra predškolskej a elementárnej pedagogiky, Pedagogická fakulta, Trnavská Univerzita, Trnava)
- 10:50–11:30** **Názory učiteľov na Slovensku na vzdelávanie detí cudzincov**
prof. PhDr. Marína Mikulajová, CSc., Ústav klinickej psychológie, Fakulta psychológie, Paneurópska vysoká škola, Bratislava)
- 11:30–11:45** **Diskuse, závěr**
- 11:45–12:30** **Přestávka, občerstvení**

12:30–14:00

Sekce 1: ČTENÁŘSKÁ GRAMOTNOST A PREGRAMOTNOST V PROJEKTECH OP VVV

Moderuje: PhDr. Klára Špačková, Ph.D., učebna R016

- 12:30–12:50** **Čtenářská gramotnost v projektu OP VVV – Podpora pregramotností v předškolním vzdělávání**
Mgr. Jolana Ronková, Ph.D., Mgr. Eva Rybářová (katedra preprimární a primární pedagogiky, Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy)
- 12:50–13:10** **Čtenářská gramotnost v projektu OP VVV – Zvýšení kvality vzdělávání žáků, rozvoje klíčových kompetencí, oblastí vzdělávání a gramotností**
PhDr. Klára Špačková, Ph.D. (katedra psychologie, Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy)
- 13:10–13:30** **Revize RVP a koncepce čtenářské gramotnosti a čtenářského osvobození**
PhDr. Petr Koubek, Ph.D. (Národní ústav pro vzdělávání)
- 13:30–13:50** **Čtenářská gramotnost z pohledu rámcových a školních vzdělávacích programů**
PhDr. Veronika Laufková, Ph.D. (Ústav výzkumu a rozvoje vzdělávání, Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy)
- 13:50–14:00** **Diskuse, závěr**

12:30–14:00

Sekce 2: ČTENÍ A ČTENÁŘSTVÍ

Moderuje: PhDr. Věra Vykoukalová, Ph.D., učebna R208

- 12:30–12:50 S knížkou do života**
Mgr. Zlata Houšková (Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR SKIP)
- 12:50–13:10 Využitie detských časopisov na rozvoj predčitateľskej gramotnosti detí**
Mgr. Mária Belešová, PhD. (katedra predprimárnej a primárnej pedagogiky, Pedagogická fakulta Univerzita Komenského v Bratislave)
- 13:10–13:30 Výsledky výzkumu České děti jako čtenáři v roce 2017**
PhDr. Irena Prázová, PhD. (CEMES, FSV UK)
- 13:30–13:50 Jak čtenářství ovlivňuje rodina a škola – výzkum České děti a čtenáři 2017**
Mgr. Hana Friedlaenderová (Nielsen Admosphere)
- 13:50–14:10 Programy realizované Městskou knihovnou v Praze pro děti předškolního a raně školního věku, jejich rodiče, učitele a vychovatele**
RNDr. Marie Kočová (Městská knihovna v Praze)
- 14:10–14:15 Diskuse, závěr**

14:15–15:45

Sekce 3: ROZVOJ ČTENÁŘSKÉ GRAMOTNOSTI A PREGRAMOTNOSTI

Moderuje: PhDr. Pavla Presslerová, Ph.D., učebna R209

- 14:15–14:35 Rozvíjanie čitateľskej pregramotnosti**
Mgr. Dana Cibáková, Ph.D. (katedra primární a preprimární pedagogiky, Pedagogická fakulta, Univerzita Palackého v Olomouci)
- 14:35–14:55 Čtenářské strategie v předškolním vzdělávání**
Mgr. Eva Rybářová (katedra preprimární a primární pedagogiky, Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy)
- 14:55–15:15 VČELKA – online aplikace na podporu rozvoje čtenářské gramotnosti**
PaedDr. Renata Wolfová, Ing. Michal Zwinger (PPP pro Prahu 3 a 9, Levebee)
- 15:15–15:35 Čtenářský self-koncept v kontextu porozumění čtenému**
PhDr. Pavla Presslerová, Ph.D. (katedra psychologie, Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy)
- 15:35–15:45 Diskuse, závěr**

14:15–15:45

Sekce 4: PSANÝ PROJEV ŽÁKŮ

Moderuje: Mgr. et Mgr. Olga Kučerová, učebna R210

- 14:15–14:35 **Rukopisný diktát velkých písmen a porozumění větám u žáků 1. ročníku základní školy logopedického typu a základní školy**
PhDr. Renata Mlčáková, Ph.D. (Ústav speciálněpedagogických studií, Pedagogická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci)
- 14:35–14:55 **Vázané a nevázané písmo na českých školách – jakou podobu má rukopis dnešních školáků?**
Mgr. Et Mgr. Olga Kučerová, doc. PhDr. PaedDr. Anna Kucharská, Ph.D. (katedra psychologie Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy)
- 14:55–15:15 **Písemné projevy žáků 3. a 5. ročníků ZŠ – diagnostické možnosti**
Mgr. Věra Dolníková (Pedagogicko-psychologická poradna Ústeckého kraje Pracoviště Kadaň)
- 15:15–15:35 **Psaný projev u žáků 5. ročníků**
Mgr. Michaela Karasová, doc. PhDr. PaedDr. Anna Kucharská, Ph.D. (katedra psychologie, Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy)
- 15:35–15:45 **Diskuse, závěr**

14:15–15:45

Sekce 5: RODINA JAKO FAKTOR ROZVOJE GRAMOTNOSTI

Moderuje: PhDr. Hana Sotáková, učebna R216

- 14:15–14:35 **Rodinné čtenářské prostředí**
PhDr. Hana Sotáková (katedra psychologie, Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy)
- 14:35–14:55 **Písmenká, slová, príbehy: nárast motivácie k čítaniu u detí zo sociálne znevýhodneného prostredia v ich druhom jazyku prostredníctvom naratívneho formátu**
Zlatica Jursová Zacharová, PhD. (katedra psychológie a patopsychológie, Pedagogická fakulta Univerzity Komenského v Bratislave)
- 14:55–15:15 **Jak zvládají matky specifickou poruchu učení svých dětí**
Mgr. Jana Kouřilová, Ph.D. (katedra pedagogiky a psychologie, Pedagogická fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích)
- 15:15–15:35 **Pohledy rodičů na inkluzivní vzdělávání**
Mgr. Jana Mrázková (ZŠ J. A. Komenského, Praha 6)
- 15:35–15:45 **Diskuse, závěr**

16:00–17:00

Sekce 6: DIAGNOSTICKÉ MATERIÁLY

Moderuje: doc. PhDr. Gabriela Seidlová Málková, Ph.D., učebna R016

16:00–17:00 **Diagnostika raných čtenářských dovedností v cross-lingvistické perspektivě – testová baterie MABEL**

Doc. Markéta Caravolas (Univerzita v Bangoru), doc. PhDr. Gabriela Seidlová Málková (Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy), Ph.D., prof. Marína Mikulajová (Paneurópská univerzita), Sylvia Defior (Universita v Granadě)

16:00–17:00

Sekce 7: NÁMĚTY PRO PRÁCI UČITELŮ

Moderuje: PhDr. Veronika Laufková, Ph.D., učebna R208

16:00–16:20 **Možnost diagnostiky a rozvoje kompetence k učení: praktický námět**

Mgr. Jaroslav Říčan, Ph.D. (katedra pedagogiky, Pedagogická fakulta Univerzity J. E. Purkyně v Ústí n. L.)

16:20–16:40 **Rozvoj celostního myšlení metodou řetězců asociací a znalostí**

doc. RNDr. Petr Anděl, CSc., PhDr. Věra Vykoukalová, Ph.D. (Katedra primárního vzdělávání, FP TUL)

16:40–17:00 **Rok Harryho Pottera – projekt pro všechny předměty včetně podpory čtenářství**

Tereza Žánová, Šárka Pleskačová (katedra preprimární a primární pedagogiky PedF UK)

17:00–17:10 **Diskuse, závěr**

12:30–14:00 POSTERY

Moderuje: Bc. Daniela Čechová, AULA

12:30–14:00 **Metody nácviku čtení ve vztahu k porozumění čtenému**

Mgr. Iva Košek Bartošová, Ph.D. (Ústav primární a preprimární edukace, Pedagogická fakulta, Univerzita Hradec Králové)

Metody výuky počátečního čtení na základních školách v Anglii

Mgr. Helena Marešová (katedra preprimární a primární pedagogiky, Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy)

Reakce matek na dětské potřeby autonomie, vztahu a kompetence v kontextu čtenářských příprav v 1. třídě

Mgr. Jana Sedláčková (Ústav pedagogických věd, Filozofická fakulta, Masarykova univerzita, Brno)

Klíčové gramotnostní dovednosti u žáků základních škol

Doc. PhDr. PaedDr. Anna Kucharská, Ph.D. a kol. (katedra psychologie, Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy)

Záměrné učení kolokací a jeho vliv na přirozenost projevu při osvojování si cizího jazyka

Mgr. Petra Kacařírková (katedra psychologie, Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy)

Přesnost a rychlost ve vnímání množství jako indikátor obtíží v rozvoji aritmetických dovedností u žáků mladšího školního věku

Mgr. Kateřina Pražáková (katedra psychologie, Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy)

Porozumění textu u žáků mladšího školního věku – hlasité čtení versus poslech

Mgr. Adéla Kubíková (katedra psychologie, Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy)

Stratégia rozvoje čitateľskej gramotnosti

Mgr. Dominika Hořová, Mgr. Zuzana Zajacová (Katedra pedagogiky, Pedagogická fakulta UKF v Nitre)

17:00–18:00

Kulatý stůl: 100 let české (a slovenské) dětské literatury

Moderuje doc. PhDr. Ondřej Hník, Ph.D., R209

Kulatý stůl je organizován na počest 100. výročí vzniku Československa. Diskuse se zúčastní:

- PhDr. Tamara Bučková, Ph.D. (katedra germanistiky, Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy)
- PhDr. Martin Reissner, Ph.D. (katedra české literatury, Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy)
- PhDr. Václav Jindráček, Ph.D. (katedra bohemistiky, Pedagogická fakulta Univerzity J. E. Purkyně v Ústí n. L.)
- Blanka Čapková, autorka knih pro děti

18:15–19:00

Studentská sekce: Scénické čtení

Moderuje: PhDr. Veronika Laufková, Ph.D., nekuřácký dvorek nebo R210

Do programu konference se zapojí i studenti a studentské fakultní spolky. Vystoupí členové fakultního spolku *Agora*, divadelní spolek *La Vie Bohème* a další studenti. Titul scénického čtení – překvapení.

19:15

Slavnostní ukončení konference, drobné pohoštění

Uskuteční se v R216

13:00–14:00 Setkání redakční rady časopisu

Gramotnost, pregramotnost a vzdělávání

Doktorandská místnost, R 118

V průběhu konference se uskuteční setkání Redakční rady nového vědeckého časopisu *Gramotnost, pregramotnost a vzdělávání*, který vychází od roku 2017. Budou představena první tři čísla z roku 2017 a připravovaná čísla v roce 2018. Časopis je dostupný na <http://pages.pedf.cuni.cz/gramotnost/>

Organizátoři konference si vyhrazují právo z organizačních důvodů změnit čas a pořadí příspěvků v rámci sekce.

Konference je organizována v rámci projektu Univerzity Karlovy PROGRES Q17 „Příprava učitele a učitelská profese v kontextu vědy a výzkumu“.